

Lausunto koskien oikeus oppia –ohjelman tasa-arvoselvitystä

Terveiset Varissuon koulusta

Varissuon koulu on alakoulu, jossa lähes 90 % oppilaista puhuu äidinkielenään muuta kuin ns. kotimaisia kieliä. Vuosittain noin 5 % oppilaista saa valmistavaa opetusta ja siirtyy tavallisille luokille hiljakkoin maahan muuttaneina. Meillä on luokkia, joissa on vain pari suomea äidinkielenään puhuvaa oppilasta. Monessa tapauksessa heillä on muita oppimiseen tai käyttöön liittyviä haasteita. Monen suomea äidinkielenään puhuvan oppilaan sosioekonominen tausta on heikko.

Kielen oppiminen tällaisessa ympäristössä on haastavaa. Vertaisoppimista ei juurikaan tapahdu.

Valtaosa vieraskielisistä oppilaistamme on kuitenkin syntynyt Suomessa. Heistä melkein kaikki ovat olleet jo päiväkodissa suomenkielisen varhaiskasvatuksen piirissä. Arviomme mukaan suurella osalla näistä oppilaista suomen kielen taso vastaa korkeintaan 2,5-vuotiaan äidinkielisen lapsen kielitaitoa. Samat oppilaat kuitenkin saattavat kokea osaavansa kieltä hyvin, koska he pärjäävät suullisissa arkipäivän kielenkäyttötilanteissa puolikielissä ympäristössään. Vertaisoppimista ei tapahdu siis päiväkodeissakaan.

Karvin kouluvalmiustutkimuksessa syksyllä 2018 koulumme oli toiseksi ”huonoin”. Seurantatutkimus oli tänä syksynä, eivätkä senkään tulokset kovin hyvät olleet. Vertailu muihin tutkimuksessa mukana olleisiin kouluihin puuttuu vielä.

Monelle oppilaallemme koulu on ainoa suomenkielinen ympäristö. Lapset eivät juuri poistu kotilähiöstään Varissuolta kuin korkeintaan perjantaisin keskustan moskeijaan. He elävät tiiviissä ja eristyneissä etnisissä yhteisöissään, jolloin kosketus suomalaiseen kulttuuriin jää pinnalliseksi.

Ympäristö on mahdollistanut sen, että oppilaidemme vanhempien joukossa on niitä, jotka ovat olleet maassa toistakymmentä vuotta, mutta eivät edelleenkään pärjää yksinkertaisessa vanhempainvartissa ilman tulkkia. On myös tapauksia, joissa oppilaan vanhempi on suorittanut suomalaisen peruskoulun, mutta heidän lapsensa sanavarastot ovat heikompia kuin maahan muuttaneilla lapsilla.

Oppilaiden suomen kielen taito on havaintojemme mukaan heikentynyt vuosi vuodelta. Tilannetta ei paranna se, että alhaisen sosioekonomisen statuksen alueella harvojen ”kantasuomalaisten” lasten kieli köyhtyy myös. Varissuon lapset puhuvat ”varissuomea”, johon kuuluvat monenlaiset kieliopilliset oikaisut sekä hyvin rajattu sanasto. Viime vuosina olemme havainneet uuden ilmiön. Vieraskieliset lapset ovat alkaneet käyttää keskinäiseen kommunikointiinsa Youtube-videoista oppimaansa englantia, joka on helpompaa kuin suomi. Yritämme suitsia ilmiötä koulussa, mutta voimme vain kuvitella, miten suuressa osassa se on vapaammassa tilanteissa.

Tällaisessa ympäristössä yritämme toteuttaa opetussuunnitelmaa vastaavin oppimistuloksin kuin muissa kouluissa. Olemme tuskallisen tietoisia siitä, että oppilaamme tulevat kilpailemaan muiden alueiden ja koulujen oppilaiden kanssa samoista jatko-opintopaikoista ja aikanaan työpaikoista. Kieli on opiskelun väline. Kun siihen joudutaan kiinnittämään paljon huomiota, oppisisältöjen opiskelu kärsii.

Koemme, että nykyinen tilanne syrjäyttää oppilaamme kielellisesti, eikä heillä välttämättä ole mahdollisuuksia hakeutua haluamiinsa jatko-opiskelupaikkoihin.

Varissuon alueella toimii Turun yliopiston hallinnoima Turun Normaalikoulu. Heillä aloittaa vuosittain kieliluokka, jonne oppilaat valikoituvat kielitestien perusteella. Seuraava peruste oppilaaksi otolle on sisaruus. Loput oppilaspaikat menevät arvontaa. Varissuon kouluun ”jää” loput alueen lapset.

Toki meille haetaan myös suoraan.

Samalla oppilaaksiottoalueella Varissuon koulun kanssa toimii myös toinen alakoulu, Pääskyvuoren koulu. Raja oppilaaksi otossa on kuitenkin ollut kautta vuosien melko selkeä. Varissuon lapset tulevat Varissuolle, Pääskyvuoren lapset Pääskyvuoreen. Välimatka koulujen välillä on n. 1,5 km.

Pääskyvuoren koulu on profiililtaan aivan toisenlainen. Maahanmuuttajaprosentti on siellä paljon alhaisempi, kuin Varissuon koulussa. Lienee 20% luokkaa. Koulun oppilasmäärä on suurempi kuin Varissuon koulun.

Syksyllä 2019 opetusministeri Andersson vieraili koulussamme ja puhuimme avoimesti koulumme tilanteesta. Tilaisuudessa oli läsnä myös Timo Jalonen ja Tommi Tuominen Turun sivistystoimialan hallinnosta. Tilaisuudessa Timo Jalonen esitti, että mitä jos rakennetaan yksi yhteinen koulu Varissuon ja Pääskyvuoren lapsille. Näin saataisiin S2 oppilaiden osuus kaikista oppilaista pienemmäksi ja mahdollisuus vertaisoppimiseen paranisi.

Tästä ehdotuksesta ei ole kuulunut mitään sen jälkeen ja tiedän, että Pääskyvuoren koulun uudisrakennushanke menee omana hankkeenaan eteenpäin. Yhteistä koulua ei siis ole suunnitteillakaan.

Koulumme tilanteesta on tehty valtuustoaloite syksyllä 2020. Siitäkään ei ole kuulunut sen jälkeen mitään.

Koemme, että tahtotilan asian eteenpäin viemiseen puuttuu.

Meillä on hyvät resurssit hoitaa opetusta, mutta perimmäinen ongelma ei lisäresursseilla häviä. Meiltä puuttuu suomea äidinkielenään puhuvat lapset. Koulussa on motivoitunut ja sitoutunut ammattitaitoinen henkilökunta. Oppilaat ovat koulumyönteisiä, poissaoloja ei juurikaan ole ja vanhemmat arvostavat tekemäämme työtä.

Tilanteeseen on ajautettu pitkälti asuttamispolitiikan takia. Kelkan kääntäminen vie aikaa.

Toki, koemme, että nopeitakin päätöksiä alueella voitaisiin tehdä, jos poliittista tahtotilaa löytyy.

Nana Lampi, Koulunjohtaja

Varissuon koulu